

Kultur- och fritidsförvaltningen

Dnr KFN 2026/061

Till kultur- och fritidsnämnden

Yttrande över motion om att slopa enprocentsregeln för konstutsmyckning

Förslag till beslut

Konstutskottet föreslår kultur- och fritidsnämnden att anta förvaltningens yttrande som sitt eget. Yttrandet överlämnas till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Fullmäktigeledamoten Jan-Erik Aronsson (SD) har lämnat en motion om att Vaggeryds kommun ska avskaffa enprocentsregeln för konstnärlig utsmyckning vid ny- och ombyggnation av kommunala lokaler.

Motionen har remitterats till kultur- och fritidsnämnden för yttrande. Nämnden ansvarar enligt reglementet för utsmyckning av offentliga platser och byggnader samt är remissinstans i frågor som rör enprocentsregeln. Regeln grundar sig på ett kommunfullmäktigebeslut från 1989, som anger att minst en procent av byggkostnaden bör avsättas för konstnärlig utsmyckning.

Ärende

1. Bakgrund

Fullmäktigeledamoten Jan-Erik Aronsson (SD) har lämnat in en motion med följande förslag: Att Vaggeryds kommun slopar den så kallade enprocentsregeln för investering av konst i samband med ny- eller ombyggnation.

Motionen har remitterats vidare till kultur- och fritidsnämnden för yttrande.

Kultur- och fritidsnämnden har enligt reglementet 17 §:

Stå för utsmyckning av offentliga platser och byggnader samt vara remissinstans vid utformning av det offentliga rummet enligt 1% regeln, verka för bevarandet av en god byggnadskultur.

Detta ansvar har sin grund i kommunfullmäktiges beslut den 24 april 1989 § 43, där kommunfullmäktige beslutade att det ska vara en målsättning att minst en procent av byggkostnaderna vid uppförande eller ombyggnad av kommunala lokaler används för konstnärlig utsmyckning av byggnaden. Kommunfullmäktige beslutade vidare att de medel som anslås för konstnärlig utsmyckning ska ställas till tekniska nämndens och kulturnämndens förfogande, vilka i samråd med byggnadens arkitekt samt berörd nämnd och förvaltning har rätt att besluta om medlens användning.

2. Ekonomiska konsekvenser

Ingen kostnadsbedömning är genomförd.

3. Samråd

Något samråd har inte skett i samband med yttrandet. Enligt kommunfullmäktiges beslut från 1989 om konstnärlig utsmyckning ska de anslagna medlen ställas till tekniska nämndens och kulturnämndens förfogande. Nämnderna har, i samråd med byggnadens arkitekt samt berörd nämnd och förvaltning, rätt att besluta om anslagets användning.

Teknisk nämnd har enligt nämnda beslut ett självständigt ansvar och en egen beslutskompetens i frågor som rör medel för konstnärlig utsmyckning. Det är därför angeläget att tekniska nämnden bereds möjlighet att avge ett eget yttrande i ärendet.

Kultur- och fritidsnämnden beslutade under mandatperioden 2023-2026 att adjungera representanter från ekonomienheten, fastighetsenheten och stadsarkitekt till konstutskottet. Beslutet har skapat förutsättningar för en löpande förvaltningsövergripande samverkan i arbetet med offentlig konst och konstnärlig gestaltning. Detta ersätter dock inte tekniska nämndens möjlighet att lämna ett eget yttrande i det aktuella ärendet.

4. Politiska mål och hållbarhetsperspektiv

Enligt kommunens ärendehandbok kan motionen bifallas, avslås eller anses besvarad.

Motionen innehåller ett yrkande, att enprocentregeln ska slopas. Resonemanget om prövning från fall till tolkas vara en motivering till yrkandet och inte ett separat förslag.

Vid bifall ska ansvar, tidsram, finansiering och uppföljning anges. Vid avslag ska motiveringen framgå av beslutet. Alternativt besvarad används främst när förslaget redan är genomförd, ska genomföras eller utredas.

Ett avslag innebär att kommunfullmäktiges målsättning från 1989 kvarstår och att medel även fortsättningsvis avsätts för konstnärlig gestaltning. Det innebär kostnader för genomförande, förvaltning och underhåll.

Ett bifall innebär att enprocentregeln och den beslutade målsättningen om ekonomiskt utrymme för konstnärlig gestaltning upphör.

Vaggeryds kommuns översiktsplan lyfter attraktivt gestaltad livsmiljö som en del av kommunens utvecklingsinriktning. Frågan kan även knytas till kommunens lokala mål inom Agenda 2030 om hållbar samhällsutveckling, ett rikt kulturliv samt attraktiva och tillgängliga miljöer.

Konst ingår i det nationella perspektivet gestaltad livsmiljö, som omfattar planering,

byggande och förvaltning av den fysiska miljön.

Ett avslag innebär att kommunens nuvarande finansieringsmodell för offentlig konst och konstnärlig gestaltning kvarstår och kan utvecklas utifrån kommunens nuvarande och framtida förutsättningar.

Ett bifall innebär att modellen upphör. Om den inte ersätts med en annan finansieringsform kan förutsättningarna minska för att konstnärliga perspektiv systematiskt ska kunna ingå i kommunala byggprojekt.

5. Verkställighet, uppföljning och utvärdering

Kultur- och fritidsnämnden är remissinstans via yttrande.

Kommunstyrelsen bereder ärendet vidare för ställningstagande av kommunfullmäktige.

6. Förvaltningens helhetsbedömning

Förvaltningen bedömer sammantaget att den prövning från fall till fall som efterfrågas i motionens motivering kan genomföras inom ramen för en fortsatt enprocentregel och det pågående arbetet med konstpolicyn.

Enprocentregeln skapar ekonomiska förutsättningar för konstnärlig gestaltning, medan användningen av medlen kan bedömas utifrån varje projekts förutsättningar. Arbetet med offentlig konst och konstnärlig gestaltning har även koppling till kommunens översiktsplan och lokala mål inom Agenda 2030.

Förvaltningen föreslår kultur- och fritidsnämnden att anta förvaltningens yttrande som sitt eget. Yttrandet överlämnas till kommunstyrelsen.

7. Handlingar som medföljer ärende

Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-06

Förslag till kultur- och fritidsnämndens yttrande Motion enprocentregeln 2026-08-04

Kommunfullmäktiges beslut 1989-04-24 § 43

Kommunledningens skrivelse 2026-04-17 (KS 2026/083)

Kommunfullmäktiges beslut 2026-03-30 § 43 (KS 2026/083)

Sverigedemokraterna (SD) Motion: Slopas enprocentregeln för konstutsmäckning (KS 2026/083)

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Handläggare

Beata Vilkhed handläggare

David Norrfjärd förvaltningschef kultur- och fritid